

UNA MIRADA MÉS ENLLÀ DE LA MUTILACIÓ GENITAL FEMENINA

ELISABET MATAMALA MIR

*Col·laboradora de l'Associació Legki Yakaru – Projecte Heal sobre la MGF
Cornellà de Terri, Catalunya*

Les migracions formen part de l'evolució de l'ésser humà. Al llarg de la història, famílies, comunitats i pobles sencers s'han desplaçat acompanyats de les seves cultures, tradicions, pràctiques i costums. La mutilació genital femenina (MGF) n'és un exemple.

Quan es diu que una nena ha estat sotmesa a la pràctica de la MGF, significa que li han extirpat, total o parcialment, els òrgans genitals per raons no mèdiques. La comunitat internacional reconeix aquesta pràctica com una clara violació dels drets de les dones i de les nenes, i a Europa està totalment prohibida. És per això que les famílies d'ètnies practicants solen enviar les seves filles als països d'origen per poder seguir amb la tradició. I és durant aquests viatges que les nenes poden ser sotmeses a aquesta pràctica.

Just després del "tall", les nenes solen quedar en estat de xoc, pateixen dolors molt intensos i poden tenir hemorràgies i infeccions. A mitjà i llarg termini, les conseqüències solen durar tota la vida. Quan aquestes nenes tornen a Europa, si no les visita un/a pediatra, ningú sabrà el que els ha passat. Elles no ho diran, perquè saben que si ho expliquen els seus pares molt probablement aniran a judici i la comunitat no els donarà suport, ja que ho veuran com una acció encaminada a perjudicar la continuïtat "de les seves tradicions". La complexitat de la MGF fa que no sigui fàcil empatitzar i entendre de veritat la motxila que aquestes nenes han de suportar. Silenci, solitud i pressió.

Per sort, però, cada vegada són més els testimonis de dones que han patit la MGF i que estan disposades a parlar. La primera persona que va aconseguir cridar l'atenció de la comunitat internacional va ser la top-model Waris Dirie. Existeixen quatre tipus de mutilació. A la Waris li van practicar la tipus III quan era petita, coneguda com a "infibulació". És el tipus més agressiu, donat que implica la extirpació total o parcial dels òrgans genitals femenins i el posterior tancament de la vagina, deixant un petit orifici per la menstruació i un altre per l'orina. La Waris no ha

oblidat mai aquell dia, tampoc el gran esforç que li va suposar escapar-se de casa, travessar el desert de Somàlia i arribar a Europa. Després de fer-ho públic, va decidir deixar les passarel·les i dedicar la resta de la seva vida a lluitar contra la MGF.

Entitats com Legki Yakaru estan seguint el seu exemple. I reivindiquen que el càstig no és la sol·lució per erradicar la MGF, sinó que cal anar més enllà. Cal abordar la MGF des d'una perspectiva integral i culturalment contextualitzada, i potenciar les següents línies d'actuació:

Apoderar les famílies d'ètnies practicants mitjançant la creació d'**espais de debat** sobre sexualitat i drets de la dona. D'aquesta manera seran elles mateixes les que treuran conclusions sobre la temàtica i decidiran si continuar o no amb la pràctica.

Formar i conscienciar els professionals d'àmbits com el sanitari, l'educatiu i el social perquè siguin capços de detectar, gestionar i prevenir casos de MGF.

Atenció personalitzada per a les nenes i les mares. És primordial que aquestes persones no se sentin soles i que tinguin sempre algú a qui recórrer en cas de dubte, necessitat o per obtenir informació.

Castigar les famílies que duen a terme aquesta pràctica la limitarà, cert, però no l'erradicarà. Cal anar a l'arrel del problema. Cal trencar amb el desconeixement i cal fer-ho ràpid, ja que vivim en una societat on els desplaçaments cada dia són més freqüents. I arran d'aquests, a vegades sorgeixen comportaments discriminatoris per la senzilla raó de no saber empatitzar amb la comunitat nouvinguda, de no conèixer la seva realitat i de no entendre les veritables raons del seu desplaçament. Una visió i educació basada en la diversitat i la multiculturalitat, amb perspectiva de gènere i en clau de drets humans és avui més necessària que mai. Cal canviar la mirada i considerar "aprenentatge" tot allò que percebem com a "diferent", posant sempre per davant, la dignitat i els drets de les persones. □